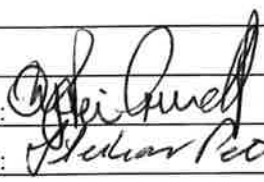
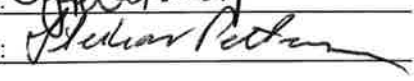

KSK-notat nr.: 76/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Småkraft AS/Kvennelvi kraftverk	
Fylke/kommune:	Hordaland/Kvam	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Steinar Pettersen	Sign.:
Dato:	18 DES 2013	
Vår ref.:	NVE 200803543-31 ksk/stp	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Søknad om tillatelse til Kvennelvi kraftverk i Kvam herad, Hordaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	13
NVEs konklusjon	18

Sammendrag

Søknaden fra Småkraft AS gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Kvennelvi kraftverk, og behandles etter reglene i kapittel 3 i samme lov.

Det omsøkte kraftverket ligger på Kvamskogen i Kvam herad og gi en produksjon på inntil ca. 12 GWh/år, avhengig av alternativ. Planene omfatter etablering av inntaksmagasin, rørgate, kraftstasjon, 350 m anleggsvei, samt tilknytningsforbindelse til eksisterende 22 kV-linje. Kraftverket vil utnytte en fallhøyde på 115 m. Rørgaten er planlagt nedgravd på hele strekningen, men søker har formidlet til NVE at det kan være aktuelt å vurdere å bore tunnel på deler av strekningen. NVE har tatt denne muligheten med i betraktningen, selv om forholdet ikke er utredet. Det foreligger to alternativer for utbygging. Det ene har lagt til grunn at delfeltet Kvitebekktjørna på 2,9 km² vil kunne bli overført til eksisterende kraftverk i Samnanger, som behandlet i Samlet plan for vassdrag, mens alternativet vil være en utnyttelse av hele nedbørfeltet på 16,7 km² i Kvennelvi kraftverk. BKK hadde startet arbeidet med en konsesjonssøknad for dette prosjektet, men har nylig skrinlagt planene av økonomiske grunner.

Fylkesmannen, fylkeskommunen, Bergen Turlag og Kvamskogen Vel fraråder en utbygging av Kvennelvi, mens Kvam herad er positiv. Motstanden mot utbygging skyldes i hovedsak at det vil berøre et område som er vurdert å ha stor landskapsmessig verdi og stor verdi for friluftslivet. Dette framkommer også i kommunedelplanen for Kvamskogen og i grunnlagsmaterialet for denne.

En utbygging etter omsøkt plan vil, dersom hele feltet blir utnyttet, gi om lag 12 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Etter NVEs vurdering vil en utbygging av Kvennelvi berøre et landskap i Steinskvanndalen som har stor verdi og som har stor betydning som friluftsområde i et område på Kvamskogen som er lite berørt av inngrep. Både de fysiske inngrepene, særlig i øvre del av influensområdet, og redusert vannføring i Kvennelvi vil redusere områdets verdi.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Kvennelvi kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. Denne vurderingen gjelder også selv om deler av vannveien bygges i tunnel.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft, datert 04.04.2013:

Småkraft AS ønsker å utnytte deler av vannfallet i Kvannelvi i Kvam kommune til kraftproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

1. *Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:*
 - *Bygging av Kvannelvi kraftverk i samsvar med framlagte planer*
2. *Etter energiloven om tillatelse til:*
 - *Bygging og drift av Kvannelvi kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftilinjer som beskrevet i søknaden.*

Nødvendige opplysninger om tiltaket framgår av vedlagte utredning.

Det er inngått avtale med grunneiere med fallrettigheter om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet.

Kvannelvi kraftverk, hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	13,8	16,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	51,4	4,8
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	118	123
Middelvannføring	m ³ /s	1,63	2,05
Alminnelig lavvannføring	l/s	70	77
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	137	166
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	43	60

KRAFTVERK

Inntak	moh.	480	480
Avløp	moh.	365	365
Lengde på berørt elvestrekning	m	1450	1450
Brutto fallhøyde	m	115	115
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,273	0,273
Slukeevne, maks	m ³ /s	3,3	4,1
Minste driftsvannføring	m ³ /s	0,16	0,2
Tilløpsrør, diameter	mm	1100	1200
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1350	1350
Installert effekt, maks	MW	2,9	3,6
Brukstid	timer	3580	3417

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	-	-
HRV	moh.	-	-
LRV	moh.	-	-

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,3	5,4
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	5,6	7,1
Produksjon, årlig middel	GWh	9,9	12,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	38,5	42,4
Utbyggingspris	kr/kWh	3,90	3,40

Kvennelvi kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	3,3	4,0
Spenning	kV	6,6	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,3	4,0
Omsetning	kV/kV	6,6/22	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	120	120
Nominell spenning	kV	22	22
		Jordkabel	Jordkabel

Om søker

Småkraft AS er et produksjonsselskap etablert i 2002. Det eies av Skagerak Kraft AS, Agder Energi AS, BKK Produksjon AS og Statkraft AS. Småkraft AS er etablert for å finansiere, bygge ut og drive små kraftverk inntil 10 MW sammen med grunneiere. Grunneierne vil beholde eiendomsretten til fallet. Målet til Småkraft AS er å bygge ut en produksjonskapasitet på 2,5 TWh/år innen 10 år.

Beskrivelse av området

Kvennelvi renner ned i Steinsdalselvi som renner ut i Hardangerfjorden ved Norheimsund. Kvennelvi er en elv som har sitt nedbørsområde fra Lendafjellet i nord på kote 1260, Byrkjefjellet i vest på kote 1046, Fotasperrnuten i øst på kote 1194 og ned mot Steinskvanndalsvatnet på kote 497. Inntaket er planlagt litt nedenfor Steinskvanndalsvatnet på kote 480. Kvennelvi renner ut i Longvotni kote 357. Den øverste delen av vassdraget er snaufjell. I nedre deler er det myr og lyng. Området er lett tilgjengelig på grunn av at det er en vei helt inn til Øvre Kvanndalsvatnet.

Langs nedre deler av Kvennelvi er det flere hytter og et skitrekk. Ved hovedveien ligger også den kjente "Ungdomsheimen" men denne er for tiden ikke i drift. Vinterstid er området et av de mest populære skiutfartsstedene i Bergensområdet.

Rett vest for Kvennelvi er et alpinsenter (Aktiven Skiheis AS). Til dette er det vannuttak til snøproduksjon. Vann for snøproduksjon tas ut fra Kvennelvi, i restfeltet, i nærheten av en bro som ligger over elva på ca. kote 410. Der er 8 kanoner som bruker til sammen 16-22 l/s. Snøkanoner er brukt i gjennomsnitt 10 dager/år. De brukes hovedsakelig i desember og januar. Uttaket er marginalt, men det må tas hensyn til ved eventuell prosjektering og senere drift av kraftverket.

Teknisk plan

Inntak

Det lages en inntaksdam som blir ca. 4 meter høy med en kronelengde på ca. 32 meter. Neddemt areal er beregnet fra kart til ca. 2,5 daa. Inntaksmagasinet volum blir ca. 5000 m³. Inntaksdammen får et overløp på kote 480. Dammen er planlagt som en fyllingsdam. Overløpet utformes slik at de naturlige

flommene ikke økes. Det etableres et inntak av betong i tilknytning til dammen med rist og luke, og i tillegg en bunntappeluke/ventil for å tappe ned inntaksbassenget for inspeksjon og vedlikehold av dam, inntak og tilløpsrør. Ved overgangen til røret blir det montert lufterør.

Rørgate

Fra inntaket legges et trykkrør ned til kraftstasjonen. Røret får en diameter på 1100 mm og blir 1350 m langt. Røret graves ned fra inntaket og helt ned til kraftstasjonen. Like nedstrøms inntaket blir det om nødvendig sprengt en grøft hvor røret blir plassert. Røret blir tilbakefylt med grus/stein og det blir lagt stedlige jordmasser over for revegetering. Det er viktig at røret plasseres slik at flomvann ikke kan skade fundamenteringen av røret. Røret må derfor plasseres godt ut fra selve elveleiet. Videre nedover blir røret liggende nedgravd ovenfor elven øverst i skråningen. En bekk må legges i kulvert under røret og det må her lages en liten fylling som røret ligger på. Her vil også røret bli tildekket. Det er et sidebratt parti lenger ned mot en skibro hvor røret må legges i en grøft godt inn i siden før det tilbakefylles og arronderes. Deler av traseen er sidebratt, og det må lages grøfter som ligger dypt i terrenget for å sikre stabilitet av rørtraseen. Nederste del av rørtraseen ligger langs en vei og passerer noen hytter før det fortsetter ned til kraftstasjonen. Rydebeltet for rørtraseen vil variere fra 10 meter i lettere terreng til 20 meter i vanskelig/sidebratt terreng. Etter utført arbeid ønsker en ikke at det skal vokse trær oppå selve rørtraseen, mens mindre busker, lyng og gress kan vokse der. En vil derfor prøve permanent å holde en trasé fri for trær i ca. 3-4 meters bredde oppå rørtraseen.

Søker har opplyst at i den teknisk mest krevende delen av rørtraseen kan terrenginngrepene reduseres ved å etablere vannveien gjennom en boret tunnel.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen blir liggende i dagen på ca. kote 365 like ovenfor en hytte. Kraftstasjonen får en grunnflate på ca. 70 m². Kraftstasjonen må legges godt inn i bakken og vil bli tilpasset eksisterende terreng.

I kraftstasjonen installeres en peltonturbin med en effekt på 3,6 MW, gitt at hele feltet blir utnyttet. Ved en fallhøyde på 115 m, får aggregatet en slukeevne på 4,1 m³/s. Minste slukeevne vil ligge på ca. 0,2 m³/s.

Det installeres en generator med en ytelse på 4,0 MVA og en transformator med en utgående spenning på 22 kV.

Kraftstasjonen blir liggende nær annen bebyggelse og det vil derfor bli foretatt tiltak for å redusere støy fra kraftstasjonen.

Nettilknytning

Kraftverket tilkobles eksisterende 22 kV nett ca. 120 m nedenfor Kvennelvi kraftverk. Traseen vil ligge langs elven ned til eksisterende 22 kV kabel. Linjetilknytning blir med en jordkabel. Områdekonsesjonær er Kvam kraftverk.

I e-post fra Kvam kraftverk datert 7. februar 2011 opplyses det om at Kvennelvi kraftverk ikke kan kobles til Kvam kraftverk sitt lokale 22 kV nettet før overliggende nett (132 kV) er klar for mottak av ny produksjon.

BKK som er regionalnetteier (132 kV) i område har sendt inn søknad om en ny transformator i Samnanger som må være på plass først. I forbindelse med bygging av Statnett sin 420 kV linje Sima –

Samnanger har OED pålagt Statnett om å søke om ny transformator i Øystese (132/420 kV). Hvis denne blir bygd vil denne komme istedenfor ny transformator i Samnanger.

Nettet vil være klart for mottak av ny produksjon når 420 kV linjen Sima – Samnanger er ferdig og det er etablert ny transformator enten i Øystese eller Samnanger. Denne linjen er nå under bygging og det er gitt konsesjon for ny transformatorstasjon i Samnanger. En ny transformator i Samnanger kan trolig ikke stå ferdig før tidligst i 2014. Kvennelvi kraftverk vil etter dette tidspunktet kunne levere strøm på nettet.

Veier

Det må bygges en adkomstvei på 50 m fra eksisterende vei frem til kraftstasjonen. Denne vil bli benyttet i anleggsperioden. Som permanent adkomstvei til kraftstasjonen vil det bli bygget en ca. 80 m lang ny vei i skråningen vest for kraftstasjonen bort til eksisterende vei.

Det må også bygges vei fra eksisterende vei i dalen og frem til inntaket. Veien blir ca. 300 m lang og 5 m bred. Ryddebeltet til veien vil bli ca. 10 m bred. Søker har opplyst at det kan være aktuelt med tilbakeføring av veien etter avsluttet anleggsperiode. Legging av rørgate blir utført med gravemaskin i rørtraseen uten etablering av vei.

Massetak og deponi

Det vil ikke bli aktuelt med deponi av masser fra anlegget. Eventuelle overskuddsmasser vil bli arrondert i anleggsområdet eller kjørt vekk. Det vil bli brukt stedege masser ved tildekking av røret slik at det er lite behov for tilkjøring av masser.

Arealbruk

Det er oppgitt at Kvennelvi kraftverk vil medføre følgende arealbruk (oppgitt i m²):

	Midlertidig	Permanent
Damsted med lukehus:	1000	400
Inntaksbasseng:	0	2500
Trase for tilløpsrør:	14000	3000
Kraftstasjon og avløpskanal:	1000	200
Vei til kraftstasjon og inntak:	3500	2000
Sum:	19500	8100

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Søker har oppgitt at i kommunedelplan for Kvamskogen 2010-2020 er inntak, størstedelen av rørgaten, kraftstasjonsbygget og ny vei til inntaket definert som et LNF område. En liten del av rørgaten (ca. 150 m) ligger innenfor det som er definert som fremtidig senterområde. Det framgår bl.a. av kommunedelplanen at vannkraftutbygging ikke bør finne sted i LNF-områdene.

Samlet plan (SP)

Øvre del av Kvennelvi har tidligere vært behandlet i Samlet plan. Det gjelder et felt på 2,9 km² ovenfor Kvitebekktjørna på kote 921. SP-prosjektet innebærer overført til BKK sitt kraftanlegg i Samnanger. BKK har i 2013 arbeidet med en konsesjonssøknad for dette prosjektet, men har meldt at de av økonomiske grunner ikke vil videreføre planleggingen.

Planene for Kvennelvi kraftverk omfatter alternativ både med og uten det feltet som inngår i Samlet plan. Hovedalternativet er basert på feltet uten overføring, og vi legger derfor til grunn at NVE kan gi konsesjon for et slikt alternativ. Dersom feltet som skal overføres inkluderes, må det ved en positiv konklusjon fra NVE sendes som innstilling.

Etter Stortingets behandling av ”Supplering av Verneplan for vassdrag”, (st.prp. nr. 75) 18.februar 2005 fritas vannkraftprosjekter med en planlagt maskininstallasjon på opp til 10 MW eller med en årsproduksjon på opp til 50 GWh for behandling i Samlet plan. Det er dermed gitt anledning til å søke om konsesjon for en utbygging av Kvennelvi kraftverk.

Verneplan for vassdrag

Kvennelvi er ikke omfattet av Verneplan for vassdrag

Inngrepsfrie områder (INON)

En utbygging av Kvennelvi kraftverk vil ikke medføre reduksjon eller bortfall av inngrepsfritt areal som ligger lenger unna tyngre tekniske inngrep enn 1 km.

Nasjonale laksevassdrag

Kvennelvi er ikke nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

En utbygging av Kvennelvi vil ikke berøre andre verneområder.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Det er utarbeidet en fylkesdelplan for små kraftverk i Hordaland. Denne er vedtatt i fylkestinget. Planen ble påklaget, og klagen er behandlet av Miljøverndepartementet og ble endelig vedtatt 16.09.2013. Fylkesdelplanen skal styrke grunnlaget for en helhetlig vurdering av små kraftverk i Hordaland, og er retningsgivende også for statlig forvaltning.

Kvennelvi inngår i delområde 8 Samlaffjorden. Det gjøres i planen rede for forhold som er viktig å vurdere nærmere i behandlingen av småkraftsøknader. Konkret for Kvennelvi gjelder dette landskap og friluftsliv, og det er vurdert å være sårbart høyfjell i øvre del av Steinskvann dalen.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 02.10.2013 sammen med representanter for søker, kommunen, Fylkesmannen, Kvamskogen Vel, Bergen Turlag, FNF Hordaland og grunneierne. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

En oppsummering av høringsuttalelsene følger under. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Kvam herad behandlet søknaden i heradsstyret den 18.06.2013. De har vurdert søknaden i et langsiktig perspektiv, og mener at minstevannføringen bør økes til 137/70 l/s pga estetikk og biologisk mangfold. Kommunen går inn for konsesjon, og mener at de samla fordelene er større enn de samla ulempene på lang sikt. Det bes om at NVE tar inn krav om detaljplaner som viser arealinngrep.

Fylkesmannen i Hordaland fraråder i brev datert 26.08.2013 en utbygging pga. regionale natur- og friluftsinnteresser og konflikt med kommunedelplanen for Kvamskogen. Fylkesmannen mener at de regionale og lokale friluftsinnteresser og opplevelseskvaliteter er undervurdert i søknaden.

Kommunedelplanen for området tar også for seg kraftutbygging, der det er tilrådd ikke å åpne for vannkraftutbygging i dette området.

Hordaland fylkeskommune har oversendt Fylkesutvalgets vedtak fra møte den 29.08.2013. Fylkesutvalget fraråder en utbygging av Kvennelvi kraftverk med bakgrunn i de negative konsekvensene som en utbygging vil ha for friluftsliv i området. Det pekes også på at det er potensial for funn av automatisk freda kulturminner i området, og at undersøkelsesplikten etter § 9 i kulturminneloven blir oppfylt i god tid før en ev. utbygging av Kvennelvi.

Statens vegvesen skriver i brev datert 04.06.2013 at det er under utarbeiding en reguleringsplan for gang- og sykkelvei på Kvamsskogen som omfatter avkjørselen til kraftverket. Statens vegvesen krever at avkjørselen skal være i samsvar med reguleringsplanen før utbygging av kraftverket.

Bergen Turlag fraråder i brev datert 15.07.2013 utbygging av Kvennelvi kraftverk på grunn av hensynet til det regionalt viktige friluftsområdet, og av hensyn til områdets opplevelses- og landskapsverdi. Det pekes på at søknaden i for liten grad synliggjør områdets verdi for friluftslivet.

Dersom det likevel blir gitt konsesjon, må det bl.a. stilles krav til en minstevannføring som er større enn hva søker har lagt opp til. Turlaget mener også det er uheldig at søknaden behandles fortløpende framfor en samla behandling med flere søknader i området.

Kvamskogen Vel har sendt en uttalelse i brev av 09.07.2013 der de mener at de negative konsekvensene som følge av at Kvennelvi kraftverk etableres er langt større enn den samfunnsøkonomiske gevinsten, og er imot at det gis konsesjon.

Anlegget vil føre til konflikter med friluftsinnteresser og naturverdier i et av de mest benyttede turområdene på Kvamskogen. LNF-området har stor regional verdi med svært lite tekniske inngrep. Nedre del av anlegget vil kunne medføre meget negative konsekvenser i hytteområde i form av støy og redusert naturopplevelse i nærmiljøet. Kvamskogen Vel imøtegår at Steinskvandalen er planlagt nedbygget med hytter og alpinanlegg, slik det framgår av søknaden.

Anlegget er ikke i samsvar med vedtatt kommunedelplan på flere punkter. Kvam kommune har sammen med grunneierne utviklet Kvamskogen til et av landets største hyttekonsentrasjoner. Det er store inngrep i turområdene sørvest for riksveien i form av overføringslinjer for strømforsyningen, og man bør derfor bevare LNF-områdene i og rundt Steinskvandalen. Dette er også helt i tråd med overordnede arealformål

Dersom det likevel blir gitt konsesjon, må det stilles krav om minstevannføring, terrengtilpasning og støydemping.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Småkraft AS har følgende kommentarer til høringsuttalelsene:

Statens vegvesen:

»
...

Dersom prosjektet får konsesjon, vil vi ta kontakt med Statens vegvesen vedr. avkjøringen til prosjektet, å påse at denne er i samsvar med gjeldende reguleringsplan."

Kvam herad:

” ...

Småkraft AS takker Kvam herad for positiv innstilling og vedtak for vårt prosjekt. Når det gjelder størrelsen på minstevannføring har vi foreslått en vannslipping på 70 l/s i sommersesongen fra 1. mai til 30. september. Dette tilsvarer alminnelig lavvannføring som vi mener delvis oppfyller elven som landskapselement om sommeren, og gir nødvendig vannføring for de områdene som miljørapporten fremhever som viktigst for en minstevannføring. Vi vil ellers følge opp de vilkår som NVE setter i detaljplanleggingen dersom prosjektet får konsesjon.”

Hordaland fylkeskommune:

” ...

Hordaland fylkeskommune fraråder utbygging av Kvennelvi på bakgrunn av de negative konsekvensene utbyggingen vil ha for friluftsverdiene i området. Blant annet viser de til fylkesdelplanen for delområde Samlaffjorden.

Vi vil påpeke at fylkesdelplanen fanger om større områder og gir føringer og retningslinjer på et mer generelt grunnlag. Hvert delområde er ikke detaljundersøkt i fylkesplanen.

Småkraft AS har gjort en grundig kartlegging av influensområdet til Kvennelvi. Blant annet har vi brukt fagpersoner med kompetanse innenfor feltet til å kartlegge og konsekvensvurdere landskap, friluftsverdiene og brukerinteressene i området rundt Kvennelvi. Samlet gir konsekvensene liten negativ verdi på landskap, friluftsliv og brukerinteresser.

Med henvisning til søknaden er Kvennelvi lite synlig i landskapet i det meste av tiltaksområdet. Den reduserte vannføringen vil ikke være synlig fra riksveien. Fra før er influensområdet sterkt preget av tekniske inngrep i form av hytter, veier og alpinanlegg. Det foregår en storstilt hytteutbygging på Kvamskogen, og nye felt er under planlegging også på lågfjellet vest for inntaksområdet ved alpinsenteret og ungdomsheimen (ref kommunedelplanen for Kvamskogen). Det meste av selve elveløpet er lite preget av tekniske inngrep, og kunne dermed være en "grønn korridor" i et ellers sterkt påvirket landskap. Imidlertid er området relativt utilgjengelig og lite egnet for vanlig ferdsel. Med unntak av en strekning over myr i øvre del vil rørgaten over tid bli lite synlig ettersom revegeteringen tiltar. Redusert vannføring vil gi noe reduksjon i elvas inntrykkstyrke, men det negative omfanget rent opplevelsesmessig vil delvis oppveies av at det meste av elvestrekningen er lite synlig i landskapet.

Kvamskogens verdi for friluftsliv er tidligere blitt vurdert som svært stor (Asplan Viak 2006), og deler av influensområdet som av potensiell nasjonal verdi (Norconsult/INNI 2002). Bekkekløfta med Kvennelvi er derimot i ulendt terreng med begrenset verdi for "vanlig" Friluftsliv. De friluftslivsmessige kvalitetene er hovedsakelig knyttet til andre områder enn akkurat tiltaksområdet for det planlagte kraftverket. Imidlertid er grusveien på vestsiden av vassdraget og de ulike stiene viktige atkomstveier opp til Steinskvandalen og andre områder med stor verdi, samt at alpinsenteret har stor verdi for hyttebebyggelsen i området. Brukerinteressen av influensområdet er også stor i forhold til hyttene.

Småkraft AS er klar over at det største omfanget av tiltaket for friluftsliv vil være forstyrrelse under anleggsfasen samt eventuell støy fra kraftstasjonen. Under anleggsfasen vil arbeid og tilstedeværelse av maskiner kunne gi mindre problemer i form av ventetid for trafikk opp langs eksisterende grusvei. Anleggsarbeidet vil også medføre støy og "visuell forurensning" som i første rekke vil berøre de nærmeste hyttene. Imidlertid vil dette være forbigående problemer der

vi beregner en byggetid for hele anlegget på 1-2 år. Vi vil også forsøket å tilpasse arbeidet i anleggsfasen etter de store utfartshelgene/ferie og helligdager med å gjøre området så brukervennlig som mulig.

Angående støy fra kraftstasjonen der støykilden ofte er selve aggregatet, vil den nærmeste hytten som ligger rundt 50 m fra stasjonen kunne bli påvirket av dette. Vi vil derfor tidlig i planleggingsfasen se på mulige støydempende tiltak som lydisolering av dører, vinduer, ventilåpninger, utløpstunnel og tak m.m. Småkraft har bygget og satt i drift over 35 kraftverk der lydisolering har vært i fokus på flere av kraftverkene.

Støy fra kraftstasjonen vil ikke være skjemmende for friluftslivet i området så lenge det blir foretatt støydempende tiltak. Stasjonen blir også plassert i nærheten av elven og RV 7/hovedvei over Kvamskogen. Et område som i dag gir fra seg støy i form av biltrafikk og elvesus.

Ved etablering av inntak, rørgate og anleggsvei, vil Småkraft legge til rette for at kulturminnelova § 9 blir tatt hensyn til, og undersøkingsplikten etter § 9 i kulturminneloven vil bli oppfylt. Eventuelle kulturminner vil bli ivaretatt under anleggsperioden. ”

Fylkesmannen i Hordaland:

” ...

Fylkesmannen frarår bygging av Kvennelvi kraftverk på bakgrunn av konflikt med kommunedelplanen for Kvamskogen og ut i fra regionale natur- og friluftsinteresser. Videre kommenterer Fylkesmannen at konsesjonssøknaden ikke er utfyllende nok mht. synliggjøring av arealinngrepet i landskapet.

Forhold som Fylkesmannen kommenterer iht. kommunedelplanen:

1. kommunedelplanen har nedfelt byggjeforbud i ein 25 m sone langs Longvotni og hovudelvar i nedbørsfeltet. I henhold til søknaden for Kvennelvi kraftverk vil rørgaten bli nedgravd på hele strekket og bli plassert i god avstand til elveleiet. Foruten selve inntaksdammen vil en etter revegetering av rørgaten ikke ha synlige permanente inngrep i landskapet eller i 25 meters belte som kommuneplanen har gitt byggeforbud mot.

2. Når det gjelder planens forbud mot vinterbrøyting av vegar, inkludert vegen til Steinskvanndalen, vil vi påpeke at det ikke vil være behov for brøyting av veien til inntaket. Vi kan derfor ikke se at dette er i konflikt med kommunedelplanen.

3. I kommunedelplanen for Kvamskogen er en god del av tiltaket som inntak, størstedelen av rørgaten, kraftstasjonsbygget samt vei til inntak definert som et LNF område. I følge retningslinjene til kommunedelplanen er det blitt frarådd vannkraftutbygging og andre arealinngrep i LNF-området, men det foreligger ingen totalforbud/vern mot utbygging. Kvam herad er positive og gir sitt samtykke til utbyggingen. Dette vil si at Kvam herad har vurdert tiltaket som et «akseptabelt inngrep» i nåværende LNF-område og vi forutsetter at kommunedelplanen blir oppdatert dersom konsesjon blir gitt.

4. Det er ingen krav om at man skal diskutere føringer og retningslinjer i gjeldende kommunedelplan etter NVE sin mal. I søknaden er forhold til kommunedelplanen tatt opp flere steder.

På bakgrunn av punkt 1-4 ovenfor kan vi ikke se at utbyggingen er i konflikt med kommunedelplanen for Kvamskogen.

Konsesjonssøknaden er utarbeidet etter de krav som er satt av NVE, og det er foretatt en grundig undersøkelse av områdets virkning på landskap, friluftsliv og

opplevelse/brukerinteresser av fagpersoner som har kompetanse på området. NVE har også godkjent de vurderinger som er gjort og alle synlige arealinngrep er tegnet inn på detaljkartet i søknaden. Vi reagerer derfor på at Fylkesmannen karakteriserer dette som lite utfyllende.

Når det gjelder svar på uttalelser vedr. regionale natur- og friluftsinnteresser viser vi til svar gitt Hordaland fylkeskommune.”

Bergen Turlag:

”
...

Når det gjelder saksgang og samlet belastning/områdebehandling blir dette avgjort av NVE ut i fra innsendelse av de ulike søknader, nettsituasjon, antall søknader i et område m.m. Kvennelvi ble tatt ut av køen i NVE sommeren 2011 og før områdebehandlingen ble iverksatt. Av flere grunner har vi brukt litt tid på søknaden for klargjøring til høring. NVE har opplyst at det vil være overgangsfaser og at det fortsatt vil være noen søknader som blir behandlet på «selvstendig grunnlag». Kvennelvi er et eksempel på en slik søknad og inngår derfor ikke i en samlet pakkebehandling.

Under friluftsliv refererer Bergen Turlag til NVE sitt vedtak i sakene fra 20.02.2013 ref. nr. 200806703-26 og 201205234-38. Vi vil bemerke at disse sakene gjelder søknad fra BKK Nett/Statnett om bygging av Kvam transformatorstasjon og 132 kV ledning fra Samnanger til Øystese samt ny transformator i Samnanger transformatorstasjon. Linjesaker utløser ofte omfattende søknader med KU, og berører store arealmessige områder. Vi kan derfor ikke helt se sammenlikningen som Bergen Turlag bruker her som argumentasjon på «et regionalt viktig område» i forhold til bygging av et småkraftverk.

For svar på de andre uttalelsene vises det til kommentarer ovenfor gitt FM og Hordaland Fylkeskommune.”

Kvamskogen Vel:

”
...

Kvamskogen Vel knytter flere merknader til søknaden. Blant annet at det er direkte feil at store deler av Steinskvanndalen er planlagt nedbygget med nye fremtidige hyttefelt og alpinanlegg mot Byrkjefell. Småkraft viser til kommunedelplanen og plankartet der det er planlagt nærmere 20 nye hytteområder på Kvamskogen med til sammen rundt 850 hytter. Rundt 70 er planlagt i området vest for tiltaket. Dette er gjengitt i søknaden på side 15 med følgende formulering: «Fra før er influensområdet sterkt preget av tekniske inngrep i form av hytter, veier og alpinanlegg. Det foregår en storstilt hytteutbygging på Kvamskogen, og nye felt er under planlegging også på lågfjellet vest for inntaksområdet ved alpinksenteret og Ungdomsheimen». Vi kan ikke se at dette er direkte misvisende.

I tillegg vises det til at det er oppgitt store avvik/ulike størrelser på vannmagasinet. I følge søknadens side 5 under kap. om inntak er størrelsen på vannmagasinet/volumet oppgitt til 5000 kubikk. Neddemt areal er på 2,5 daa. Hvor de finner dokumentasjon fra 2,5 mål til 15 mål fremkommer ikke i uttalelsen fra Kvamskogen Vel. Det er videre vist til at Norsk Naturinformasjon sin fase 2 rapport (NNI-rapport nr. 108) ikke har vært brukt som en del av grunnlaget for fagvurderingene. Småkraft har brukt egne fagpersoner/selskap til å vurdere natur og friluftsverdiene i søknaden, samt at disse har gjennomført egne befaringer. Hva de legger vekt på og bruker som grunnlag fra andre utarbeide rapporter, blir det opp til fagpersonene å vurdere. Det arbeidet som er gjort er kvalitetssikret og i henhold til krav satt av NVE.

For øvrige kommentarer vedr. henvisning til kommunedelplanen, LNF-område, natur og friluftsliv, viser vi til svar gitt ovenfor."

Småkrafts konklusjon:

"Vi mener at fordelene ved en utbygging av Kvennelvi kraftverk er større enn ulempene. Europa og Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging.

Småkraft har etter 34 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkpris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen."

Tilleggsopplysninger

BKK Produksjon AS har i brev til NVE datert 28.11.2013 opplyst om at de av økonomiske grunner trekker søknaden for bl.a. overføring fra Kvitebekkstjørna til Samnangervassdraget. Alternativ 2 i søknaden om Kvennelvi kraftverk er dermed et like aktuelt alternativ som hovedalternativet, og vurderes på linje med dette. Dersom NVE vil anbefale dette, må det gå som innstilling til OED, jf. vannressursloven § 22.

Alternativ 2 innebærer først og fremst at tilsigsfeltet øker med 2,9 km². Det økte tilsiget gir grunnlag for en større installasjon, som igjen gir større produksjon (+ 2,6 GWh) til en lavere utbyggingspris (3,40 kr/kWh). I det videre legger vi dette alternativet til grunn.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 13,8/16,7 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,63/2,05 m³/s. For hovedalternativet er effektiv innsjøprosent på 1,8 %. Det er ikke bre i nedbørfeltet. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vårflom, selv om flommer også forekommer om høsten. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 137/166 og 43/60 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 70/77 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 3,3/4,1 m³/s og minste driftsvannføring 0,16/0,2 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 70 l/s i perioden 01.05. til 30.09. Ifølge søknaden vil dette medføre at 76 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 70 l/s i hovedalternativet, vil dette gi en restvannføring på ca. 395 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 67 dager i et middels vått år. I 73 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 110 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Kvennelvi i Steinskvandalen utgjør et delfelt til Steinsdalsvassdraget. Hovedelva har utløp til Hardangerfjorden v/Norheimsund, mens Kvennelvi har samløp med hovedelva i Longvotni på Kvamskogen. Kvennelvis totale nedbørfelt er på ca. 19 km², og utgjør ca. 20 % av Steinsdalsvassdragets totale felt.

Kvamskogen er ifølge Kvam herad sine nettsider et ynda utfartssted for folk i Bergensregionen, og har en stor hytteby på om lag 1700 hytter. Kvamskogens betydning som hytte- og rekreasjonsområde er vel kjent.

Det foreligger en kommunedelplan for Kvamskogen. Denne ble egengodkjent av heradsstyret i september 2011, og er dermed av relativt ny dato. Det har vært et mål med kommunedelplanarbeidet at *"Kvamskogen skal vera det viktigaste fjellområde i landsdelen som gjer det mogleg å realisera*

(imøtekoma) den aukande etterspørselen av hytter, leiligheter, et variert fritidstilbod og friluftsliv. ”

Kvennelvi kraftverk vil i hovedsak berøre LNF-område, men kommer i nedre del også i berøring med senterområde. Til grunn for kommunedelplanen ligger det bl.a. en grønnstrukturanalyse, og her er det aktuelle området angitt med svært stor verdi for både landskap og friluftsliv.

I § 6 i tekstdelen til kommunedelplanen (”Føresegner og retningslinjer”) er det i retningslinjene definert en byggeforbudssone på 10 m langs Kvennelvi, i tillegg til følgende vurdering av LNF-områdene:

”LNF-område har høg verdi anten som friluftsområde eller naturområde. Dei inneheld mykje brukte turområde, beiteområde og område med spesielle naturfaglege kvalitetar, inngrepsfri natur, viktige viltområde eller ein kombinasjon av desse. Vasskraftutbygging, veganlegg, kraftliner, hytter eller andre tekniske installasjonar bør ikkje koma i desse områda. Ved vurdering av planar eller tiltak bør det difor leggast ekstra vekt på å ivareta desse interessene.”

Retningslinjene som gjelder kraftutbygging er ikke tillagt avgjørende vekt i Kvam herad sin uttalelse, og kommunen går inn for at det gis konsesjon. I kommunens saksframlegg går det riktignok fram at området har stor bruksverdi for innbyggerne i Hordaland, men kommunen mener likevel at fordelene med en utbygging vil være større enn ulempene.

De øvrige høringsuttalelsene, med unntak av Statens vegvesen som ikke tar stilling til utbyggingsspørsmålet, anbefaler at det ikke blir gitt konsesjon. Fylkesmannen, Bergen Turlag og Kvamskogen Vel peker alle på at en utbygging bl.a. ikke vil være i samsvar med kommunedelplanen, og legger stor vekt på dette forholdet. Det framgår av disse uttalelsene at regionale og lokale friluft- og opplevelsesverdier er undervurdert i søknaden, og Fylkesmannen peker på at søknaden har et for snevert perspektiv på vannstrengen i sin vurdering av virkningene av utbyggingen. Fylkeskommunen, som i sin uttalelse for en stor del tar utgangspunkt i ”Fylkesdelplanen for små vasskraftverk i Hordaland”, legger også stor vekt på hensynet til landskap og friluftslivet på Kvamskogen, og det framgår av saksframlegget at konsekvensen av større tekniske inngrep i øvre del av tiltaksområdet vil være stor, og at en utbygging av Kvennelvi derfor frarådes.

I kommentaren til høringsuttalelsene peker Småkraft på at området er en del påvirket av tekniske inngrep, og at influensområdet til kraftverket, som er mindre berørt av inngrep, er lite synlig og vanskelig tilgjengelig for alminnelig ferdsel. Småkraft viser til at det i kommunedelplanen er en viss åpning for kraftutbygging. Småkraft mener også at NVE har godkjent søknaden, og således akseptert søknadens omtale av Kvennelvi kraftverk i forhold til kommunale planer.

I motsetning til hva Småkraft hevder, har ikke NVE godkjent søknadens innhold på alle punkt. Vår kvalitetssikring av søknaden skal sikre at alle relevante forhold er belyst, men uten at vi kan gå god for at innholdet er tilstrekkelig eller holder den ønskede kvalitet.

NVE finner det utvilsomt at Kvamskogen har en sentral posisjon som hytte- og rekreasjonsområde for mange mennesker i Hordaland, og vi mener at dette kommer klart fram gjennom kommunedelplanen. Vi mener at kommunedelplanen, med det grunnlagsmaterialet som denne bygger på, er et viktig dokument i forbindelse med vurderingen av Kvennelvi kraftverk. Som oftest planlegges småkraftverk i områder som har planstatus LNF-område uten at det er utarbeidet bestemmelser eller retningslinjer som omhandler kraftutbygging. I dette tilfelle er kraftutbygging nevnt eksplisitt som et tiltak som ikke bør finne sted i Steinskvanndalen. Småkraft har imidlertid rett i at denne retningslinjen ikke nødvendigvis er til hinder for kraftutbygging, men det er likevel en indikasjon på at det vil kunne være konfliktfylt. Kommunen har som nevnt vurdert en utbygging å ligge innenfor hva som er akseptabelt.

Det framgår av høringsrunden at det synes å være enighet om at Steinskvann dalen har en viktig funksjon for friluftslivet i området og at landskapet i øvre del har stor verdi. Dalen har både funksjon som lokalt turområde for hyttebrukerne og andre på Kvamskogen, og som innfallsport til et større turområde. Fylkeskommunen viser til fylkesdelplanen der det framgår at Steinskvann dalen ligger ved inngangen til et større område med sårbart høyfjell av stor verdi. På vestsiden av elva går det en vei inn til Øvre Kvann dalvatn, mens en sti går fra hyttebebyggelsen og nordover på østsiden av elva. Kvennelvi og et belte langs elva utgjør en del av grøntstrukturen på Kvamskogen helt ned til Longvotni.

Søker og høringspartene er ellers ikke enige om en utbygging vil redusere områdets betydning for friluftslivet, eller om området allerede er så preget av andre inngrep at Kvennelvi kraftverk ikke i særlig grad vil endre områdets inngrepsstatus og følgelig heller ikke vil få nevneverdige konsekvenser for friluftslivet.

NVE mener at i vurderingen av Kvennelvi kraftverk vil det være viktig og riktig å vektlegge Kvamskogens betydning som rekreasjonsområde for mange mennesker, slik dette også kommer klart fram av høringsuttalelsene. Det kan være mange forhold som bidrar til dette, som nærhet til Bergen, og at området har stabile snøforhold om vinteren. Men vi er også av den oppfatning at landskapet i seg selv, bl.a. i Steinskvann dalen, er av betydning. Både landskapsanalysen som ligger til grunn for kommunedelplanen og fylkesdelplanen for små vannkraftverk bekrefter dette. Vi legger også til grunn at Steinskvann dalen har relativt stor betydning som friluftsområde om sommeren, slik dette går fram av saksframlegget til fylkeskommunens uttalelse.

I et område som har så stor hyttekonsentrasjon som Kvamskogen, må det forventes at det også finnes inngrep som alpinanlegg, skiløyper og veier. Småkraft mener at dette representerer inngrep som reduserer verdien av landskapet i området, og at en utbygging av Kvennelvi dermed ikke vil skille seg vesentlig ut fra andre inngrep. NVE er av den oppfatningen at det er viktig å skille mellom inngrep som bygger opp om Kvamskogens kvaliteter som hytte- og rekreasjonsområde, og andre inngrep.

Småkraft har som nevnt antydnet at deler av vannveien i den sidebratte øvre del av utbyggingsområdet vil kunne etableres som boret tunnel. NVE er enig i at en slik løsning ville kunne redusere terrenginngrepene på deler av utbyggingsstrekningen. Likevel mener vi at inngrepene som er nødvendige i inntaksområdet og den nederste halvdel av rørgatetraseen vil være konfliktfylt med tanke på områdets betydning og bruk for øvrig. NVE legger i denne forbindelse også vekt på at sentrale høringsparter er av denne oppfatningen, som også underbygges av kommunedelplanen for Kvamskogen.

NVE kan heller ikke se bort fra at en utbygging av Kvennelvi vil innebære en reduksjon av vannføringen som reduserer landskapskvalitetene, særlig i øvre del. Inntaksområdet og øvre del av berørt strekning er en del av et helhetlig landskap som er vurdert å være av stor viktighet. Det er en kvalitet ved Kvamskogen at Steinskvann dalen er lite berørt av inngrep i dag.

Naturmangfold

Kartleggingen av biologisk mangfold som er gjennomført i forbindelse med utbyggingsplanene for Kvennelvi har avdekket at en bekkekløft utgjør det meste av den berørte delen av Kvennelvi. Bekkekløften er gitt lokal verdi (C), og det er ikke påvist rødlistede arter. Imidlertid er det et potensial for funn av rødlistearter, men ved en ev. utbygging vil vannsig fra sidene bidra til å opprettholde mye av luftfuktigheten i bekkekløfta, ifølge søknaden.

Biologisk mangfold har i liten grad blitt kommentert av høringspartene. Den øvre delen av Kvennelvi ligger i et område som i kommunedelplanen er angitt å være et undersøkelsesområde hva biologisk

mangfold angår. NVE legger til grunn at undersøkelsen som er gjort i forbindelse med søknaden oppfyller behovet for undersøkelser.

Kvennelvi er tidligere registrert som en lokalt viktig ferskvannsføremkomst i kraft av å være en uregulert vannlokalitet med opprinnelig plante- og dyreliv.

NVE mener at Kvennelvi har et naturmangfold som ikke kan overses ved vurdering av konsesjonsspørsmålet for Kvennelvi kraftverk. Dette blir likevel ikke vurdert å være avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men vil være et tilleggsmoment dersom også andre forhold trekker i retning av at søknaden bør avslås.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Kvennelvi kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 09.12.2013. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldlovens § 8.

I influensområdet til Kvennelvi kraftverk finnes det en bekkekløft av lokal verdi, og Kvennelvi er vurdert å være en lokalt viktig uregulert ferskvannsføremkomst med et opprinnelig plante- og dyreliv. En eventuell utbygging av Kvennelvi vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett dette i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet, og vil særlig peke på at vi har en søknad til behandling som gjelder utbygging av Tokagjelet. For Tokagjelets del er det registrert en bekkekløft med B-verdi, men det framgår av konsekvensutredningen at en utbygging her i liten grad vil berøre denne føremkomsten. Felles for Kvennelvi og Tokagjelet er dermed at det er registrert bekkekløfter i tilknytning til søknadene, men da disse enten er av lokal verdi eller ikke blir berørt i særlig grad, finner vi at en ev. utbygging av Kvennelvi ikke vil føre til en uakseptabel samlet belastning for temaene naturtyper, arter eller økosystemer.

Når det gjelder forholdet til øvrige energianlegg, som for eksempel 420 kV-ledningen Sima-Samnanger som krysser over Kvamskogen sør for bebyggelsen, ser vi ingen felles problemstillinger i forhold til tema som skal vurderes etter naturmangfoldloven.

Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er etter dette vurdert til ikke å være avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Se ellers vurdering av sumvirkninger under.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Sumvirkninger

Bergen Turlag og Kvamskogen Vel har pekt på behovet for å vurdere en utbygging av Kvennelvi i forhold til samlet belastning. Turlaget viser til at Steinsdalsvassdraget risikerer å bli utbygd bit for bit uten en helhetlig vurdering, og viser til at naturmangfoldloven og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk tilsier en vurdering av samlede konsekvenser. Kvamskogen Vel peker på at flere kraftledninger dominerer visuelt på deler av Kvamskogenplataet, men at områder nord for riksveien, og Steinskvandalen i særdeleshet, har preg av urørt natur.

I forhold til biologisk mangfold, er det gjort en vurdering av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 over, men NVE er likevel av den oppfatning at sumvirkningen av de fysiske inngrep for øvrig, og særlig i forhold til landskap og friluftsliv, kan være av betydning for konsesjonsspørsmålet for Kvennelvi.

NVE søker nå å gjøre samlet vurdering av konsesjonssøknader for småkraftverk gjennom behandling i pakker, og denne tilnærmingen startet for fullt i 2012. Søknaden for Kvennelvi ble tatt til behandling av NVE før saksbehandlingsrutinene ble endret, slik det også er påpekt av søker. Det er vår oppfatning at de søknadene som NVE hadde påbegynt behandlingen av før pakkebehandlingen startet, kan og bør avsluttes som enkeltsaker, men at disse likevel må ses i sammenheng med øvrige saker som er til behandling eller er omsøkt i samme område. Vi er av den oppfatning at den informasjon som foreligger i søknaden og med de høringsuttalelsene som er gitt, har NVE tilstrekkelig informasjon til å fatte vedtak i saken, også i forhold til sumvirkninger.

NVE mener at det mest nærliggende ved tilnærmingen til dette tema, er så se på Kvamskogenområdet som en geografisk enhet. Hyttebebyggelse med tilhørende infrastruktur og andre anlegg knyttet til friluftslivs- og opplevelsesaktiviteter er de dominerende inngrep på Kvamskogen, og riksvei 7 går gjennom området. Hytteiere og -brukere er en viktig brukergruppe i området, og NVE konstaterer at Kvamskogen er et viktig og attraktivt område for hytteliv sammen med annen bruk av området relatert til friluftsliv og opplevelsesaktiviteter.

Ut fra dette legger vi til grunn at Kvamskogenområdet ikke kan betraktes som et uberørt område, men at inngrepene for en stor del ligger der som forutsetninger for områdets attraktivitet. Imidlertid er ikke alle deler av Kvamskogen like berørt av inngrep, og Steinskvandalen er et viktig område for friluftslivet med moderate inngrep og uten nevneverdig tilrettelegging. Dalføret er også innfallsport til - og henger geografisk sammen med - et høyfjellsområde med store landskaps- og friluftsverdier. Det er riktig som Kvamskogen Vel påpeker at området sørvest for riksvei 7, i større grad enn Steinskvandalen er preget av andre typer inngrep enn hytter og friluftsanlegg, først og fremst kraftlinjer.

Kommunedelplanen for Kvamskogen og fylkesdelplanen for små vannkraftverk er ellers plandokumenter som er utarbeidet gjennom prosesser hvor det er lagt vekt på å se større områder i sammenheng. I denne forbindelse er det derfor NVEs syn at disse kan bidra til å utfylle bildet av den samlede belastningen av inngrep for Kvamskogenområdet. At begge disse dokumentene, med utgangspunkt i faglige utredninger, synliggjør at Steinskvandalen, inkludert deler av influensområdet for Kvennelvi kraftverk, har regionale friluftsliv- og landskapsverdier, er vanskelig å overse.

I tillegg er det et viktig moment for NVE at alle høringspartene som tar stilling til utbyggingsspørsmålet, med unntak av kommunen, fraråder at det gis konsesjon, bl.a. begrunnet med de forhold som er synliggjort gjennom disse planene.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Kvennelvi kraftverk vil gi inntil ca. 12 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Kvennelvi kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Kvamskogen er et hytteområde som har stor betydning for friluftsliv og rekreasjon i Hordaland. Området er i stor grad berørt av inngrep, som for det meste kan knyttes til den bruken som er av området til friluftsliv og rekreasjon. Sør og vest for riksvei 7 er området i noen grad preget av kraftlinjer, mens nord for hyttebegynnelsen er arealene mindre preget av inngrep. Disse arealene er for det meste LNF-områder i kommunedelplanen for Kvamskogen, og det framgår av planen at disse områdene har store verdier knyttet til landskap og friluftsliv. Det samme forholdet går fram av fylkesdelplanen for små vannkraftverk i Hordaland.

Etter NVEs vurdering vil en utbygging av Kvennelvi berøre et landskap i Steinskvanndalen som har stor verdi og som har stor betydning som friluftsområde i et område på Kvamskogen som er lite berørt av inngrep. Både de fysiske inngrepene, særlig i øvre del av influensområdet, og redusert vannføring i Kvennelvi vil redusere områdets verdi.

Kommunedelplanen er utformet etter en omfattende planprosess. NVE mener at denne planen sammen med den nevnte fylkesdelplanen gir uttrykk for at det er av verdi å bevare Steinskvanndalen uberørt av kraftutbygging, også sett i sammenheng med arealstatusen på Kvamskogen for øvrig. Det går også direkte fram av kommunedelplanen at kraftutbygging ikke bør finne sted i LNF-områdene i planen. Fylkesmannen, fylkeskommunen, Bergen Turlag og Kvamskogen Vel mener bl.a. på dette grunnlag at det ikke bør gis konsesjon til Kvennelvi kraftverk, mens kommunen likevel tilrår en utbygging.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Kvennelvi kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. Denne vurderingen gjelder også selv om deler av vannveien bygges i tunnel.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.